

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
Міжнародної науково-практичної конференції
«ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЖИТТЄВОЇ ПРАКТИКИ
УЧНІВ І СТУДЕНТІВ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДО ОСВІТИ»
(до 25-річчя Наукової школи педагогіки та психології життєтворчості)

СБОРНИК ТЕЗИСОВ
Международной научно-практической конференции
«ОПЫТ И ПРОБЛЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНОЙ И ЖИЗНЕННОЙ ПРАКТИКИ
УЧЕНИКОВ И СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОХОДА К
ОБРАЗОВАНИЮ» (к 25-летию Научной школы педагогики и психологии
жизнетворчества)»

BOOK OF ABSTRACTS
International Research and Practical Conference
“SOCIAL AND LIFE PRACTICE OF SCHOOLCHILDREN AND STUDENTS
ON THE BASIS OF COMPETENCY APPROACH: EXPERIENCE AND CHALLENGES”
(to the 25th Anniversary of Research School of Pedagogy and Psychology of Life-
creativity)

12-13 жовтня 2018 року
12-13 октября 2018 года
October 12-13, 2018

Запоріжжя, Україна
Запорожье, Украина
Zaporizhzhia, Ukraine

УДК 37.013
Д 70

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 5 від 29 грудня 2018 р.)*

Рецензенти:

Шевцов А. Г., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
Павленко А. І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Академії наук вищої освіти України, професор кафедри соціальної роботи Хортицької національної академії.

Редакційна колегія:

Нечипоренко В. В., доктор педагогічних наук, доцент;
Єрмаков І. Г., кандидат історичних наук;
Гордієнко Н. М., кандидат соціологічних наук, доцент;
Позднякова О. Л., кандидат педагогічних наук, доцент;
Маєрін В. В., кандидат педагогічних наук.

Д 70 Досвід і проблеми організації соціальної та життєвої практики учнів і студентів на засадах компетентнісного підходу до освіти (до 25-річчя Наукової школи педагогіки та психології життєтворчості) : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 жовтня 2018 року, м. Запоріжжя) / За заг. ред. В. В. Нечипоренко. – Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2018. – 436 с.

Опыт и проблемы организации социальной и жизненной практики учеников и студентов на основе компетентностного подхода к образованию (к 25-летию Научной школы педагогики и психологии життєтворчества) : сборник тезисов Международной научно-практической конференции (12-13 октября 2018 года, г. Запорожье) / Под общ. ред. В. В. Нечипоренко. – Запорожье : Изд-во Хортицької національної академії, 2018. – 346 с.

Social and Life Practice of Schoolchildren and Students on the Basis of Competency Approach: Experience and Challenges (to the 25th Anniversary of Research School of Pedagogy and Psychology of Life-creativity): Book of Abstracts of the International Research and Practical Conference held on October 12-13, 2018 in Zaporizhzhia / General editor V. Nechyporenko. – Zaporizhzhia: Publishing House of Khortytsia National Academy, 2018. – 436 p.

ISBN 978-966-8157-69-1

Збірник тез містить матеріали, представлені на Міжнародній науково-практичній конференції «Досвід і проблеми організації соціальної та життєвої практики учнів і студентів на засадах компетентнісного підходу до освіти» (до 25-річчя Наукової школи педагогіки та психології життєтворчості) 12-13 жовтня 2018 року (місце проведення – комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради). Напрями роботи конференції: концептуальні основи модернізації освіти в XXI столітті на засадах компетентнісного підходу; життєтворчі технології соціальної та життєвої практики в освітньому процесі; концептуальні засади інноваційного розвитку початкової школи як школи життя; організація виховного процесу на засадах практико зорієнтованої життєтворчості; корекційно-педагогічний супровід соціальної та життєвої практики осіб з особливими освітніми потребами; розвиток професійної компетентності студентів у процесі фахової підготовки; соціальна та життєва практика особистості у сучасному культурно-мистецькому просторі; соціологічний, соціально-педагогічний та психологічний аспекти становлення особистості як суб'єкта життєтворчості; сучасні стратегії фізичної терапії та ерготерапії осіб різного віку; підприємництво, розвиток бізнес-інкубаторів та соціального підприємництва. Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, викладачам, аспірантам, студентам, які цікавляться інноваційним розвитком системи освіти України, проблемами організації соціальної і життєвої практики.

УДК 37.013

ISBN 978-966-8157-69-1

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2018

Давидова Світлана Вікторівна,
викладач кафедри дизайну факультету мистецтва та дизайну,
Хортицька національна академія
(м. Запоріжжя, Україна)
аспірант кафедри педагогіки та педагогічної майстерності,
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
(м. Запоріжжя, Україна)

**ДИСЦИПЛІНА «ОСНОВИ ТВОРЧОГО ПРОЕКТУВАННЯ»
У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Svitlana Davydova,
Lecturer at the Department of Design,
of the Faculty of Art and Design,
Khortytsia National Academy
(Zaporizhzhia, Ukraine)
Postgraduate student
at the Department of Pedagogy and Pedagogic Excellence
of Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogic University
(Melitopol, Ukraine)

**SUBJECT «FUNDAMENTALS OF CREATIVE DESIGN»
IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FINE ARTS TEACHERS**

Анотація. Автор розкриває значення дисципліни «Основи творчого проектування» у фаховій підготовці та формуванні професійної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва, теоретично обґрунтовує її доцільність та актуальність у навчальному процесі закладів вищої освіти.

Resume. The author reveals the importance of «Fundamentals of creative design» discipline in the professional training and formation of professional competence of future fine arts teachers, theoretically substantiates its expediency and relevance in the educational process of higher educational institutions.

У ХХІ столітті відбуваються докорінні зміни, що впливають на всі сфери життя суспільства, не оминули вони і систему освіти. У підготовці фахівців різних галузей головним стає формування високого рівня професійної компетентності спеціаліста. Сучасні науковці ведуть активні дослідження щодо ефективних форм та методів навчання з метою отримання висококваліфікованих, компетентних фахівців, зокрема це стосується учителів образотворчого мистецтва, які стали частиною основи, що є підґрунтям для реалізації Концепції Нової української школи. Такі обставини вимагають новітніх форм та методів підготовки учителів образотворчого мистецтва. За таких умов була створена дисципліна «Основи творчого проектування».

Сучасні вчені підтримують думку, що одним із універсальних засобів творчого розвитку людини є проектна діяльність. Творча проектна діяльність у процесі навчання формує у студентів низку якостей, які в кінцевому результаті позитивно позначаються на характері та професійних рисах майбутнього педагога [1, с. 96].

Дисципліна «Основи творчого проектування» ґрунтується на загальнодидактичних принципах (гуманізації, науковості змісту і методів навчання, практичній спрямованості навчання, наочності, індивідуалізації), які доповнено згідно специфіки мистецької освіти творчо-педагогічними принципами позитивної емоційної насиченості навчального процесу, мотивацією до творчого самовизначення та креативної унікальності, творчою комбінаторністю.

Мета спецкурсу «Основи творчого проектування» полягає в набутті студентами, майбутніми учителями образотворчого мистецтва, знань, умінь і навичок із творчого проектування, залучення проектних технологій до професійної діяльності. Вивчення спецкурсу і виконання проектів розраховано на підсумування знань, вмінь та навичок із попередніх курсів навчання (теоретичних та практичних), набуття нових знань з метою формування професійної компетентності студентів (майбутніх учителів образотворчого мистецтва).

Завдання спецкурсу:

- засвоїти теоретичні знання з виникнення, розвитку та сучасного застосування методу проектів у педагогічній діяльності;
- сформувані розуміння ролі та місця творчого проектування у підготовці учителів образотворчого мистецтва;
- ознайомити студентів із структурою творчого проектування та створення проектів;
- вдосконалити творчо-педагогічні компетентності студентів та усвідомлення значущості власної професії під час виконання проектів;
- сформувані професійну компетентність студентів.

Процес засвоєння навчального матеріалу спецкурсу здійснюється:

- на засадах особистісно-зорієнтованого, компетентнісного, системного, діяльнісного, інтегративного, диференційованого підходів;
- з дотриманням загальнонаукових, дидактичних та художньо-педагогічних принципів.

У результаті опанування спецкурсу студент набуває знання, умінь та навички із творчого проектування та сформовані загальнопедагогічні компетентності, що входять до складу професійної компетентності учителя образотворчого мистецтва: методична компетентність, комунікативна компетентність, соціальна компетентність, психолого-педагогічна компетентність, прогностична компетентність, рефлексивна компетентність, цифрова компетентність, управлінська компетентність, проектна компетентність.

У результаті опанування спецкурсу студентом будуть сформовані наступні фахові спеціально мистецькі компетентності: загальнокультурна, поліхудожня, когнітивно-технологічна, образотворча, художньо-естетична, творчо-креативна, колористична.

Спецкурс «Основи творчого проектування» передбачає набуття ґрунтовних знань:

- історія виникнення методу проектів (зародження та становлення методу проектів, етапи становлення, провідні ідеї методу, дидактична цінність проекту, основні вимоги до використання методу проектів);
- метод проектів, основні поняття (поняття «проект», «метод проектів», «проектування»);
- типологія проектів (класифікація проектів – типологічні ознаки, види проектів (дослідницькі, творчі, рольові та ігрові, оглядово-інформаційні, практико-прикладні), класифікація за предметно-змістовою ознакою: монопроекти та міжпредметні проекти; класифікація проектів за характером координації (проекти з відкритою, явною, координацією, проекти із прихованою, не вираженою координацією), класифікація за характером контактів між учасниками (у межах класу, школи, регіону, межрегіональні, міжнародні); класифікація за кількістю учасників (індивідуальні, групові); класифікація за тривалістю виконання (міні-проекти, короткочасні, довготривалі);
- методи навчання проектування (перша група – методи, що дають нові парадоксальні рішення: «інверсія», «мозковий штурм», «карикатура»; друга група (переосмислення постановки задач): «завдання-аналог», що натякає, «зміна формулювання задач», «перелік недоліків», «вільний вираз функції»; третя група (творчі методи проектування): «аналогії», «асоціації», «неології», «евристичне комбінування», «антропотехніка»);
- творче проектування (історія виникнення терміну «творче проектування», сфера застосування творчого проектування, його специфіка та особливості, основна класифікація, можливості застосування у сучасній педагогічній практиці);
- структурні складові творчих проектів (тема (назва) проекту, актуальність проблеми, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета проекту, задачі, гіпотеза, опис проекту, учасники проекту, цільова група, етапи та календарний план реалізації, бюджет проекту, прогнозовані результати, ризик та заходи з його зниження, перспективи розвитку проекту, автори проекту);
- проектна документація (паспорт проекту, візитка, проектна папка);
- підготовка презентації з використанням цифрових технологій (підготовка мультимедійної презентації у PowerPoint, структура презентації);
- захист та оцінка проекту (основні принципи виступу, структура тексту для виступу, процедура презентації та захист проекту, оцінка проекту);
- практикум (завдання розраховані на практичне застосування теоретичних знань, здобутих під час вивчення спецкурсу «Основи творчого проектування»; пропонуються два блоки проектів, які розроблені логічно та системно з метою усвідомлення студентом (майбутнім учителем образотворчого мистецтва) значущості обраної професії; серія проектів створена таким чином, щоб виявити знання, яких бракує кожному студенту особисто, і надає змогу заповнення прогалин в знаннях, уміннях та навичках, кожен проект має на меті навчити студентів розв'язувати нестандартні ситуації з творчим підходом, що дасть змогу сформувати професійну компетентність учителя образотворчого мистецтва із застосуванням накопичених творчо-педагогічних знань, здобутих у продовж всього терміну навчання.

Таким чином, дисципліна «Основи творчого проектування» є актуальним і ефективним засобом підготовки учителів образотворчого мистецтва та формування їхньої професійної компетентності. Дисципліна надає можливість успішно реалізуватися у професійній сфері, вчить вирішувати життєві ситуації на багатоваріативному рівні та розвиває мотивацію до безперервного професійного самовдосконалення, що є важливою складовою сучасного учителя.

ЛІТЕРАТУРА / ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE / REFERENCES

1. Косяк І.В. Елементи технічної творчості як основа проектної діяльності майбутніх педагогів професійного навчання з технологій легкої промисловості. Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Кропивницький. – 2016. Вип. 9 (3). С. 96-98.